

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

De exulio

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

PLVTARCHI

De Exfvllo commentariolus.

QVOD de amicis dicitur, idem etiam de oratione recte vsurpatur, eam esse optimam atq; fidissimā q̄ reb. aduersis vtiliter adest, auxiliumq; suggerit. Nam multi esse praestō solent calamitate aliqua ictis, cumq;

his colloqui, sed inutiliter, atq; adeo damnosē. sicut natate nescientes, dum in aquis demergi incipientib. conantur opem ferre, iisq; complexu necluntur, vnā etiam infra aquas deferuntur. Oportet autem ei qui in dolore est, orationē ab amicis adhiberi, non quæ assentetur, sed quæ consoletur. Quippe in rebus aduersis non opus nobis est qui vnā nobiscū tragici in modum chori plorent atq; lamententur: sed qui liberē nos moneāt, doceantq; nos: quod cum aliās dolori indulgere, & animo concidere inutile sit atq; futile & fatuum. tum, vbi res ipsæ ratione tractatæ atq; ante oculos expositæ monent te sic teipsum debere compellare,

Non facta tibi est, si dissimules, iniuria:

nimis quā ridiculum esse non carnem interrogare, aliquidne ei acciderit, non animum, an iste cum casus deteriore fecerit: sed foris nobiscum dolentibus atq; indignantib. magistris lugendi vti. vnde fit, vt ipsi cum soli sumus, calamitatū tanquā onerum pōdera examinemus cum animo nostro. At verō corpus premitur mole imposita: animus plerunq; a se grauitatem rebus adicit. Lapis durus est, frigida glacies: suapte vtrunq; natura, non extrinsecus istis adscitis suis qualitatibus. Sed exfvlia, ignominias, honorum amissiones, contraq; coronas, magistratus, primum in cōsesso locum, quæ vt nobis vel gaudium vel mæstitiam adferant, nō in iporum est situm natura, sed nostro iudicio iis modas praescribitur: ea quiuis nostrum sibi vel facilia toleratu, vel difficilia suo arbitratu facit. Audire licet, quid Polynices, interrogatus,

Quid: patria carere num magnum est malum? respondeat:

Est maximum, & re maius, quā dici queat.

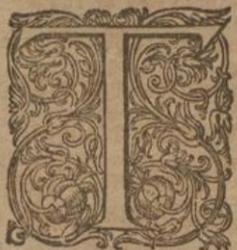
Sed cognosce quid in diuersam sententiā Alcman dixerit, vt quidā de eo hoc epigramate expressit:

O mea, maiorumq; meorum patria Sardes,
Mibi in te si obtigisset educarier:
Rumperem in aurata caua nunc ego tympana veste,
Magna sacerdos matris, aut fædus spado.
Alcmanem nunc me Lacedæmon nomine ciuem
Agnoscit, eruditum Graiis literis:
Quæ me non paulo vestris fecere tyrannis
Præstantiorem, seu Gyge, siue Dascyle.

Ita eandem rem nomismatis instar vel vtilem vel damnosam redigit opinio. Esto tamen, vt multi dicunt atq; cantant, exfvlum res grauis atq; dura. Atqui multi sunt cibi amari & acres, mordentesq; palatum, aut linguam vellicantes: quibus tamen dum dulcia quædam & grata admiscemus, id quod offendebat adimitur. Sunt & colores adpectu molesti, ad quos ob vehementiam nimiamq; vim oculorum acies confunditur & hebetatur.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Περὶ φυγῆς.

ΩΝ λόγων ἄριστοι καὶ βέλτεροι, ὡς ἂν τῶν φίλων, φασι εἶναι τὴν ἐν ταῖς συμφοραῖς παρόντας ὠφελίμους καὶ βοηθούτας. ἐπεὶ παροῦσι γὰρ πολλοὶ καὶ πρὸς ἀγέληρονται τοῖς ἐπιτακτοῖσι, ἀλλὰ ἀχρηστος, μᾶλλον ὅτι βλαβερός· κατὰ

τὸν ἀκρόλυμποι πηρομῶσις ἐπιχειροῦντες βοηθεῖν, ὡς πλεονέκτοι καὶ συγκαταδιώκοντες. δεῖ ὅτι τὸ πρῶτον τῶν φίλων καὶ τῶν βοηθούτων λόγον, παρηγορεῖται εἶναι μὴ σωτηρίας τῆς λυπώτου. οὐ γὰρ στυδακρύντων καὶ στυπεπιθρησκώτων, ὡς ἂν γερῶν βασιλέων, ἐν τοῖς ἀβουλήτοις, χρεῖαι ἔχοντων, ἀλλὰ παρρησιαζομένων, καὶ διδασκόντων ὅτι ὁ λυπεῖσθαι καὶ ὁ παπεινοῦν ἑαυτὸν, ἐπιπληρῆ καὶ ἀχρηστοῦ ὅστι καὶ γινόμενον κενῶς καὶ ἀνόητος· ὅπου δὲ αὐτὰ τὰ πράγματα

τὰ δίδωσι ὑπὸ τοῦ λόγου ψηλαφῆναι καὶ αἰσκαλοφῆναι πρὸς ἑαυτὸν εἰπεῖν. Οὐδὲν πεπνησας δεινὸν αὐτῷ μὴ πρὸς ποτὴ, κημιδὴ γελοῖον ὅστι, μὴ τῆς ἀρχῆς πτωχάνεσθαι τί πεπνησας, μηδὲ τῆς ψυχῆς, εἰ ἀλλὰ ὁ σύμπτωμα τῆτο χειρῶν γέρονται, ἀλλὰ τοῖς ἔξωθεν στυγαζομῶσι καὶ στυγαζομακῆτοι, διδασκαλοῖς χρεῖσθαι τῆ λυπῆς. ὅθεν αὐτοὶ καὶ αὐτὸς γινόμενοι πρὸς τῶν συμπτωμάτων ὡς ἂν φορτίων ἐκείνου τῆ θυμὸν ἔξετάζοντες. ὁ μὲν γὰρ σῶμα πιέζεται τῶν βαρυῶντος ἀρῆται, ἢ ὁ ψυχὴ τοῖς πράγμασι πολλὰ καὶ βαρῶς ἔξ αὐτῆς πρὸς τῆσιν. ὁ λίθος φύσει σκληρὸς, ὁ

κρύσταλλος φύσει ψυχρὸς ὅστι, οἷα ἔξωθεν εἰκὴ ταύτας τὰς ἀπίτυπίας ἐπιφύροντες καὶ τὰς πῆξεις· φυγὰς ὅτι καὶ ἀδόξιας καὶ ἡμιῶν ἀποβολῆς, ὡς ἂν τὰ πάντα, φεφάνοισ καὶ ἀρχῆς καὶ πρὸς ἀδρίας, οὐ πῶ αὐτῶν φύσιν, ἀλλὰ πῶ ἡμετέραν κρίσιν μέτρον ἔχοντα τῆ λυπεῖν καὶ ἀφραίνεῖν, ἕκαστος ἑαυτὰ κούφα καὶ βαρέα καὶ ῥάδια φέρεῖν ποιεῖ καὶ ποιῶν ἄπτον. ἔξεσι δὲ ἀκρῶν τῶ μὲν Πολιωνέως ἀπικεινομῶντος πρὸς τὸ ἐρώτημα τῆτο, τί ὁ φέρεσθαι πατρίδος; ἢ κακὸν μέγα; Μέγιστον ἔργον δὲ ὅστι μείζον ἢ λόγον. τοῦ δὲ Ἀλκμανος, ὡς ὁ γεγράφας ὁ ἐπιγεγραμμένον πε-

ποίηκε,
Σάρδιες ἀρχαῖος πατέρων νόμος, εἰ μὲν ἐν ὑμῖν αἰ
Ἐξέφομῶν κέλευσας ἢ τίς ἀπὸ μακέλας
Χρυστοφόρος, ῥήσαν καὶ τὸ τυμπανὰ νῦν δέ μοι Ἀλκμαν
Ὀνόμα, καὶ Σπάρτας εἰμὶ πολίτης, πολυτεῖ ποδῶν
Καὶ μούσας ἐδάϊον Ἑλλάνιδας, αἰ με τυραννῶν Ἐλικωνίδας
Θῆχαν Δασκύλεω κρείσσονα καὶ Γύγα. πρὸς τῶν

ὅ γὰρ αὐτὸ πρῶτον ὁ μὲν ἀχρηστοῦ ἢ δόξα, κατὰ τὸν νόμον δόκιμον, ὅ ὁ δὲ ἀχρηστοῦ καὶ βλαβεροῦ ἐποίησεν. ἔστω ὁ δεινὸν (ὡς ἂν οἱ πολλοὶ λέγουσι, καὶ ἀδδοσι) ἢ φυγὴ καὶ γὰρ τῶν βρωμάτων πικρὰ πολλὰ καὶ δριμύτα καὶ δάκνοισα πῶ ἀδδοσίν ὅστι· ἀλλὰ μινώτες αὐτοῖς ἕνα τῶν γλυκέων καὶ πρὸς τῶν, πῶ ἀδδοσὶ ἀφραίνεῖν. ἔστι δὲ καὶ χρεῖματα λυπηρὰ τῆ ὄψι, πρὸς αὐτὸ γένεται συγγεσθαι καὶ μαρτυρεῖν ἀλλὰ σκληρότητα καὶ βίαια αἰκλήσιν.

Non versus emendatus. Mus. ad. Dindorf. p. 580.

Θεμιστοκλῆς ὁ ῥητορὶς βασιλικῆ παρὰ τὸ μὲν ἄλλο εἰπεῖν λέγεται πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ τὰς παῖδας, Ἀπαλόμεθα δὲ, εἰ μὴ ἀπαλόμεθα. δὲ καὶ Διογῆνης ὁ κύων πρὸς τὸ εἰπόντα, Σινωπεῖς θυφύλιον ἐκ Πόντου κατέγνωσαν, Ἐγὼ δὲ (εἶπεν) ἐκείνων ἐν Πόντῳ μόνῳ, ἀκράως δὲ τὴν ῥητικὴν εὐξείνου Πόντου. Στρατόνικος δὲ τὸν ἐν Σερίφῳ ξένον ἠρώτησεν ἐφ' ὅτῳ τῶν ἀδικημάτων φυγὴ τέτακται παρ' αὐτοῖς ἐπιτίμιον ἀκρίτως δὲ ὅτι τὰς ῥαδύρρητος φυγαδδύοισι, Τί οὖν (εἶπεν) οὐκ ἐραδύρρητος, ὅπως ἐκ τῆς φενοχωρίας ταύτης μεταστῆσι ὅπου Φησίαν ὁ καμικὸς (καὶ σὺ καὶ ταῖς σφενδοναῖς ῥυγάσας, καὶ πῶτα ἐχθρῶσαν δεῖ τὴν νῆσον. ἀλλὰ γὰρ σκοπῆς ἀπὸ κενῆς δόξης τὴν ἀθήνην, ὁμοίᾳ πόλιν ἔχων, ξένος ἐστὶ τῶν ἀπὸ πατρῴων καὶ ἀπὸ τῆς οὐ γὰρ δοκεῖ καλὸν εὐδὲ δίνεσθαι εἶ), καταλιπόντα τὴν ἑαυτοῦ, ἐτέρεν. Σπάρτην ἔλαχε, ταύτην χέσμε· καὶ ἀδόξος ἦ, καὶ νοσώδης, καὶ ἀεὶ ἐπιτητὰς ἀσπίων ὑφ' ἑαυτῆς καὶ πρὸς ἄλλοις μὴ ὑγαίνοισιν. οὐδ' ἡ τύχη τὴν ἰδίαν ἀφῆρηται, τούτῳ δίδωσιν ἐχθρῶ τὴν ἀρετῶσαν. ὁ γὰρ καλὸν ἐκείνο παρὰ τὴν ἐλπίδα τῶν Πυθαγορείων, Ἐλευθέρῳ δέσπον, ἠδὲ καὶ τὸν ἠστυνήτα ποιήσει, καὶ ταῦτα ἄφρον' ἐστὶ καὶ χρῆσιμον· Ἐλευθέρῳ πόλιν τὴν ἀρετῆν καὶ ἠδὲ τὴν πατρίδα τὴν αὐτῆν ὁ χρόνος ποιήσει· καὶ πατρίδα μὴ ἀποσπῶσαν, μὴ ἐνοχλοῦσαν, μὴ πρὸς ἀπὸ τῆς εἰσενεγκῆς, πρὸς ἑαυτῶν εἰς Ρώμην, ἠδὲ δόξαι τὴν ἡγεμονία, ἀφῆρησεν. ἀλλὰ γὰρ τούτων ἡς μνημονοῦν φρένας ἔχων καὶ μὴ πῶτα πασι τετυφωμένος, ἀφῆρησται καὶ νῆσον οἰκίει φυγὰς ἡρόδωτος, Γύαρον, ἢ Κίναρον σκληρῶν, ἀκαρπῶν, καὶ φυτὰ ἔσθαι κακῶν, οὐκ ἀθυμῶν, εὐδὲ ὀδυρόμενος, εὐδὲ λέγων ἐκείνα τὰ τῶν πρὸς Σιμωνίδην γυναικῶν, Ἰσθμὸς με πορφυρέας δὲ ἀμφιταρασσόμενος ὀρυμαδός· ἀλλὰ μάλλον ὁ τῆς Φιλίππου λογιζόμενος. πεσὼν γὰρ ἐν παλαίστρᾳ, καὶ μεταστραφείς, ὡς εἶδε ἑσώπατος τὸ τύπον, Ὡς Ἡρακλῆς (εἶπεν) ὡς μικροῦ μέγεθός τῆς γῆς φύσος μετέχοντες, ὅλης ἐφίεμεθα τῆς οἰκουμένης. οὐ μὲν οὖν τῆς Νάξου γεγενῆσθαι ταύτην· εἰ δὲ μὴ, τῆς Θουρίας ἐν ταῦτα πλησίον οὐσης. ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἐχθρὸς τῆς Ἐφιδίτιος καὶ τῆς Ὠπίου, αὐτὴ δὲ τῆς Δελείωνος ἡ οἰκητήριον. ὁ δὲ Ἀλκμαίων ἰλιῶ νεοπαγῆ τῆς Ἀχελώου πρὸς χωνυῶτος ἐπαύκησεν ἠστυνήτων τῆς Εὐρυκίδας, ὡς οἱ ποιηταὶ λέγουσι. ἐγὼ δὲ καὶ ἐκείνοι εἰσέζω, φθύροντα πολιτικῆς ἀρετῆς καὶ γάσεις, καὶ Συκοφαντίας ἐλευθέρως, ἐλεύθαι βραχὺ χροῖον ἀποσπῶσαν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ οἰκίειν. Τί βέβαιος δὲ Καίσαρ ἐν Καπρείας ἐπὶ ἀεὶ τῆς διητήτης μέγιστος τελευτῆς καὶ τῆς οἰκουμένης ἡγεμονικὴν ἰστέον, ὡς ἄρ' εἰς καρδίαν σιωπημένον, οὐδαμῶς μετέστη τῶν ἡστέον. ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν αἰ τῆς ἡγεμονίας φροντίδες ἐπιχρόμεται καὶ πρὸς φερόμεται πῶτα ἄρ' οὐ κατὰ ἑαυτὸν παρῆχον εὐδὲ ἀκίμονα τὴν ἡστέον ἡσυχίᾳ. ὡς δὲ ἐξέστιν εἰς μικρῶν ἀποσπῶσαν ἡστέον, οὐ μικρῶν ἀπὸ πλάσσει κακῶν, εὐδὲ ἀθλίος ἐστὶ, μὴ πρὸς γὰρ λαλῶν ἑαυτῶν τὰ Γενδαεικῆ, μηδὲ ἐπὶ ἀδῶν πολλάκις, ἐλαφροῦν κυπείων φιλέειν, εἰ δὲ τὸν Κρήτας πρὸς ἀδῶν ἐμοὶ δὲ ὀλίγη μὲν γὰρ δέδοται, ὅταν ἄδρις, πενήτων δὲ εὐδὲ ἔλαχον εὐδὲ γάσεις, εὐδὲ πρὸς ἀδῶν ἡγεμονικῶν, F εὐδὲ ἠστυνήτων ἐν πολιτικῆς ἀρετῆς, καὶ λειτουργῶν διαπραγμάτων. ὅπου γὰρ οὐ φαύλως δοκεῖ λέγειν ὁ Καλλίμαχος, ὅ, Μὴ μεβρῶν ὀλίγω Γερσίδι τὴν Ἐπίου, ἠπὺ τὴν ἀδῶν ἡστέον καὶ πρὸς ἀδῶν μεβρῶντες,

A Themistocles cum regio sumtu omnia suppeditarentur, ad uxorem & liberos dixisse fertur: Perijssimus nisi perijssimus. Ideo Diogenes etiam dicenti, Sinopenses te exulio è Ponto damnauerunt: respondit: & ego illos mansione in Ponto,

Ad Euxini maris praeupta litora.

Stratonicus autem in Seripho ex hospite quæfuit, quodnam flagitium apud ipsos exfulio puniretur. respondentique, eos qui mala fraude egissent, Cur, inquit, ergo non falsum committis, ut ex his angustijs emigres? & tamen Comicus ibi ait ficus fundis deijci, omniaq; habere necessaria insulam. Enim-

B vero si ipsam veritatē remora inani opinione confideres, qui vni vrbi se addicit, is à reliquis omnibus est alienus, & peregrinus in ijs. non enim iustum videtur, sua relicta eum habitare aliam. Spartam nactus es, eam orna: etiam si obscura sit, si morbis obnoxia, si seditionibus malisque rebus turbetur. Cui vero suam urbem fortuna adimit, ei concedit habitare quam delegerit. Pulcrum enim illud Pythagoreorum præceptum, Delige vitæ rationem optimam, suauem eam consuetudo faciet: etiam hic sapienter potest vsurpari. Urbem delige optimam & tibi iucundissimam: patriam eam tibi tempus faciet. & quidem patriam, quæ te non distrahat occupationibus, non molesta sit interpellando, non iubeat modo Romam ire legatum, excipere modo præfectum, alias publica obire ministeria. Quæ si quis memoria repetat non plane fastu inflatus, sua patria eiectus vel insulam sibi pro domicilio deliget. Gyaron puta, aut Cinarum asperam, sterilem, atque cultu difficilem. idque non animo æger, non lugens, neq; ista mulierum apud Simonidem vsurpans verba:

Tenet me purpurei maris

Fremitus circum exagitati.

Sed illud Philippi potius secum reputabit, qui cum aliquando in palæstra cecidisset, postquam conuersus in puluere suam vidit imaginem: Dij boni, dixit, vniuersum terræ orbem appetimus, tam exigua terræ portione à natura nobis tributa? Existimo Naxum abs te spectatam, aut saltem Thauriam ei vicinam. atqui illa Otum & Ephialtem cepit, hæc Orionis fuit domiciliū. Et Alcmaeo in limo recens compacto quem Achelous adgesserat, sedem posuit, cum (vt est apud poetas) Eumenides fugeret. ego autem arbitror eum quoq; ciuiles fugisse magistratus & seditiones furiosasq; calumnias, ac sibi delegisse exiguam sedem, vbi in ocio tranquille viueret. Ti. sane Cæsar septennium vsque ad mortem Capreis vixit, tantoque tempore totius orbis terrarum imperij sacra in vno corde conclusa, locum nusquam mutauerunt. Verum ei quidem curæ imperij circumfusæ & vndiquaque ingruentes, non concesserunt puram & tranquillam quietem insularem. Cui vero licet in exiguam digresso insulam non paruis liberari malis, is miser est, si non secum Pindarica ista loquitur, ac sæpe cantillat:

Amabo leuem cupressum.

Omissis Creta pascuis

Terra mihi datum est parum:

Carco interim doloribus:

& vero absunt seditiones, mandata principum, ministeria publica, & officia difficulter excusanda. Si enim recte dixit Callimachus, non debere nos sapientiam schæno (mēsuræ hoc genus) Persica metiri, cur beatitatem schænis aut parafangis metientes,

Amabo leuem cupressum.

Omissis Creta pascuis

Terra mihi datum est parum:

Carco interim doloribus:

Τίω τῶν κρατούντων ἀμαθίας φέρειν χρεών. Ταῦτα
περὶ τοῦ ὀρθῶς ἔσδδ' ἀληθῶς ἀξιοῦται. περὶ τοῦ μὴ γδ οὐ
δούλου δ' μὴ λέγειν ἀλὶς φρονί, ἀλλὰ νοῦν ἔχοντος ἀνδρός ἐν
καρδίᾳ καὶ παρὰ γὰρ ἐχεμυθίας καὶ σιωπῆς δεομύθοις, ὡς
αὐτὸς ἀλλοχόθι βέλπιον εἶρηκε,

Σιγῆν ἢ ὅπου δὴ καὶ λέγειν ἴν' ἀσφοδῆς. ἔπειτα τίω τῶν
κρατούντων ἀμαθίας οὐχ ἦτιον οἴχοι μύροντας ἢ φέρειν
ἀνάγκη φέρειν. ἀλλὰ καὶ μάλλον πολλάκις οἱ μύροντες τῶν
ἀπαλλαγέντων τὸς ἰσχύοντας ἐν πόλεσιν ἀδίκως ὡς συκοφάν-
τειν ἢ βιάζονται δειδῶσι. ὅτ' ἔμενον καὶ ἀπώπρωτον, εἰ παρρη-
σίαι τ' φυγάδων ἀφαρσῆται. ἡμασὸν γδ εἰ Θεόδωρος ἀπαρ-
ρησίας ἦν, ὅς, Λισιμάχου τῆ βασιλείως εἰπόντος πρὸς αὐ-
τὸν, Ἡ πατεῖς σε τοιοῦτον ὄντα ἐξέβηλε; Ναί, (εἶπε) μὴ δύ-
ναμιθὴ φέρειν, ὡς περὶ ἢ Σεμέλη τ' Διόνυσον. ἐπιδείξαντος ὅ
αὐτὰ Τελεσφόρου ἐν γαλαῆρα τὸς ὀφθαλμοῖς ἐξορωρυ-
γμένον, καὶ περὶ κεκρυμμένον τ' ἴνα καὶ ἄπα, καὶ τ' γλαῶθι ἐκ-
τετμημύρον, καὶ εἰπόντος, Οὕτως ἐγὼ Διὰ τίημι τὸς κακῶς
με ποιοῦντας. Ἡ δ', Διογῆνης ὅτι εἶχε παρρησίας ὅς εἰς τὸ
Φιλίππου στρατόπεδον παρηθῶν ὀπηνίκα μαχρὸ μύρος ἐχρῶν
τοῖς Ἕλλησι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀναρθεῖς ὡς κατὰ σκεπτος, καὶ κα-
τάσχετος ἔφη τῆς ἀπλησίαις ἀφίχθαι αὐτὸν καὶ τ' ἀφροσύνης,
ἦχοντος ἐν βραχὴ καρῶν ἀκακῶς ὡς περὶ τῆς ἡγεμονίας
ἀμα καὶ ὁ σώματος. Ἡ δέ; Ἀντίβας ὁ Καρχηδόνιος, ὅτι ἐχρῶ-
το παρρησία πρὸς Ἀντίοχον, βασιλέα ὄντα, φυχῆς ὄν; ὀπηνί-
κα καρῶν διδόντος ἐκέλευεν αὐτὸν ἐπιχρῆν τοῖς πολεμίοις τ'
ὅτ' ἡυσταμύρος καὶ ἄπα ἀπὸ ἀνάγκη καλύψιν φάσκειντος, ἐπιτήμησιν,
εἰπὼν, Σὺ ἢ κρέας λέγῃ ποιῆς, οὐπνοῦν ἔχων ἀνδρῶτος. ἀλλ'
ἔσδδ' ἡ γεωμετρίαν φυγῆ παρρησίαι, ἔσδδ' ἡ γεωμετρικῶν ἀφα-
ρῆται, πρὸς ὡν ἴσασιν καὶ μεμαθῆκασι Διὰ λεγόμενον. πόθεν γε
δὴ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶτων, ἀλλὰ τὸ ἀγνήτες πρῶτα χροῦ
τ' φωνίω ἐμφρασίῃ, τ' γλαῶθι ἀποσρέφῃ, ἀγνή, σιωπῆ;
ποιῆ. Ἡ δ' ἐξῆς ἔ. Εἰ εἰπίδου ποῖα ἴνα ἔστιν;

Αἱ δ' ἐλπίδες βόσχοισι φυγάδας, ὡς λόγος.
Καλοῖς βλέποισι γ' ὁμοιοσιν, μέλλοισι δέ. καὶ τῶτο
τῆς ἀβήτηρας ἐγκλημα μάλλον ἢ τῆς φυγῆς ἔστιν. οὐ γὰρ οἱ
μαθόντες ἔσδδ' ἐπιτάμμοι χρεῶται τοῖς παροῦσιν, ἀλλ' οἱ
ἀεὶ τῶ μέλλοντος ἐκκρεμάμμοι, καὶ γλιχόμενοι τ' ἀπόντων,
ὡς ἐπὶ χρεῶτας Διὰ φέρειν) τ' ἐλπίδος καὶ μὴδέποτε τῶ πεί-
χης ἐκτος πρὸς ἔλθωσι,

Φίλοι ὅτ' πατρὸς καὶ ξένοι σ' ὅτι ὡφέλωσι;
Εὐπρῆσσε τὰ φίλων δ' ἔσδδ' ἐν, ἴν' ἴσιν δις τυχῆ.
Οὐδ' ἀγνήσια σ' ἦρεν εἰς ὕψος μέγα;
Κακὸν δ' μὴ ἔχῃν τ' ἦρος δ' ὅτι ἔβοσκε μὲ. Ταῦτα ἦδη
καὶ ἀχάρισα τῶ Πολυαίχρῳ, ἀπηνίκα μὲν ἀγνήσιας, ἀφίλιας
ὅτ' ἀγνήσιας κατηρεθόντος, ὅς ἔχε τ' ἀγνήσιας ἠξίωθι μὲν φυ-
γῆς ὡν γάμῳ βασιλικῶν φίλων ὅτ' συμμαχία καὶ διδάμει
ἔσαυτη πεφραγμένος ἐφράτευσεν, ὡς αὐτὸς μὲν μικρὸν ὀ-
μολογεῖ. Πολλοὶ Δαναῶν καὶ Μυκηναίων ἀκροὶ Γάρφσι,
λυπαρὰ χάριν, ἀναγκάσαν δ' ἐμοὶ Διδόντες. ὁμοία ὅτ' καὶ τ'
μὴ ἔσδδ' ὀλοφροσύνης, ἔγῳ δέ; Γεοῦτε πῦρ ἀνῆφα γένιμον ἐν
γάμοις, ἀνυμύμα δ' ἰσημνὸς ἐκνηδύθι λευτῶ φέρου χλι- F
δάς. Ταῦτιω ἔδδ' χαίρειν καὶ ἀγαπῶν πυνθανομύθιω ναῖοντα
βασιλέα πηλικῶτα τ' ἴον. ἦ δ' ἄρηνοδοτα τ' ὅτι ἀναφθεῖσαν
λαμπάδα καὶ τ' ἔσδδ' ἀρῶντα λευτῶ ἰσημνόν, ὡς ἐν Ἀργεί
bitare. Illa vero non accensam facem deplorans, & non suppeditatas ab Ismeno aquas (quasi verò Argis

A POL. Dominorum ad hæc oportet ferre inscitiam.
Hæc neque recte, neq; vere concedi sibi ille postu-
lat. Principio enim non serui hoc est, non dicere
quod sentias: sed viri cordati, cum occasio & res si-
lentium taciturnitatemve desiderant. quod ipse a-
lio loco melius pronunciauit.

Tacere, ubi res poscit: cum tutum est, loqui.
Deinde dominorum, siue eorum penes quos pote-
stas rerum est, inscitiam non minus ij coguntur fer-
re, qui domi sunt, quam qui exfulant: imo illi metu
calumniarum aut violentiæ magis plerunque to-
lerare istam coguntur. Illud vero grauissimum est,

B & absurdissimum peccatum, quod exfulibus liber-
tatem adimit. Mirum enim si dicedi libertas Theo-
doro Cyrenæo fuit ademta. qui, cum ei rex Lysi-
machus diceret, Te, quia talis esses, patria eijcit:
Omnino, respondit: neque enim me ferre poterat,
sicut & Bacchum Semele eiecit, cum ferre nequireret
amplius. cumq; ei rex Telephorum ostendisset, qui
oculis, naribus, auribusq; mutilatus in cauea conti-
nebatur, ac diceret, Sic ego tracto eos qui mihi ma-
le faciunt: *

Quid? An Diogeni libertas fuit ademta, qui cum in
caltra Philippi bellū Græcis inferētis venisset, essetq;
ad ipsum pro exploratore adductus: fassus est se ve-
nisse exploratū Philippi inexplebilē auaritiā ac de-
mentiam: qui eò iret, vt momento horæ de imperio
suo atq; etiam vita pugnx aleā subiret. An vero An-
nibal non vñus est libertate dicendi aduersus An-
tiochum, exful aduersus regem. quem cum oblata
occasione iussisset hostes aggredi, isq; maçtata ho-
stia negaret exta addicere: Quid, inquit: tu carnem
pluris facis, quam hominē prudentem? Porro autē
cum soli mutatio neque geometris neq; litterato-
ribus libertatem adimat de rebus sibi perceptis dif-
ferendi: bonis atque honestis viris eam adimet? E-
nim verò futile ingenium vbique & vocem inter-
cludit, & linguā pervertit, suffocat, silere cogit. Qua-
lia vero sunt quæ sequuntur apud Euripidem?

IOC. At spe tamen feruntur exsules ali.
POL. Vultu aspiciunt iucundo: cunctantur tamen.
Id crimen profecto stultitiæ potius intentetur, quā
exfulio. Qui enim non didicerunt, neq; norunt re-
bus præsentibus recte vti, ij semper à futuris pen-
dentes, & absentia desiderantes, spe tanquam rate
feruntur atque fluctuant, etiam si nunquam exora
muros prodeant.

IOC. Patris iuvare nil amici & hospites?
POL. Felix vide ut sis: nil miseros isti iuvant.
IOC. Non nobilitas in altum te tua extulit?
POL. Malum est, habere nihil. me non aluit genus.
Hæc vero iam Polynices ingræte dicit, ignominiam
nobilitati, amicorum inopiam exfulio inscribens.
qui & ob generis splendorem exful regis est digna-
tus nuptijs, & amicorum sociorumq; tanta stipatus
multitudine bellum suscepit. quod ipsum ipse pau-
lo post sic fatetur:

Multi Mycenæorum, multi principes
Danaorum & vnâ nunc adsunt, mihi gratiam
Dantes molestam hanc, qua mihi sit peropus tamen.
Qualis verò est illa lamentatio matris?
Non ego tibi pro more in nuptijs
Facem succendi: non lauacra mollia
Ismenus præbuit tibi.

Enimvero gaudere debebat, ac gratissimum hoc
habere, quod inaudiret filium in tanta regia ha-
bitare. Illa vero non accensam facem deplorans, & non suppeditatas ab Ismeno aquas (quasi verò Argis

& aqua & ignis deessent nuptiis) fastus & stoliditatis mala exfulio appingit. Attamen, inquires, exprobratur exfuli exfulium: à quo tandem, nisi à fatuis? qui & pauperiem, & caluiciem, & breuitatem staturæ exprobrant, & pro flagitio deputant, si quis peregrinus fit, aut inquilinus. verum qui in horum sententiam non descendunt, si admirationi habent viros bonos, siue pauperes ii sint, siue peregrini, siue exfules. Nonne autē videmus vt Parthenonem & Eleufinium, ita etiam Theseium ab omnibus adorari? & tamen exfulauit Athenis Theseus, cui hoc debent homines, quod Athenas inhabitant: vrbeq; excidit, quam non inquilinus tenuit, sed ipse condidit. Quid verò Eleufini præclarum relinquatur, si nos Eumolpi pudet? qui è Thracia Athenas profectus initiauit sacris, atq; etiamnum initiat Græcos. Cuius denique filius Codrus Athenis regnauit? nõne Melanthis, qui Messena extorris fuit? An nõ laudas Antisthenis dictum? qui obiicienti matrem ipsius Phrygiam fuisse, respondit, Etiam deorum matrem Phrygiam fuisse. Tu quoque, si quis te probri causa exfulem appellet, respondebis: Etiam Herculis, cui ob victoriarum pulcritudinem Callineo nomen factum est, pater exul erat: & auus Liberi patris, missus ad quærendum Europam, domum non rediit:

*Phoenixq; natus, exful mutauit genus,
Thebas profectus.*

vbi mulieres furibundæ Bacchum ab eo genus ducentem sacris venerantur. Quod verò Æschylus obscure innuit, dicens:

Castumq; Apollinem, exfulem caelo deum:

de co meum os, vt cum Herodoto loquar, continens esto. Empedocles porro sic orsus suâ philosophiam:

Fata iubent, stant hæc decreta antiqua deorum.

Si quid peccando longæui demones errant:

Quisque luit pœnas, cælog, extorris ab alto

Triginta horarum per terras millia oberrat:

Sic & ego nunc ipse vagor, diuinitus exful.

equidem ostendit non se modo, sed suo exemplo omnes homines hic exfules & inquilinos esse. Hoc enim voluit intelligi. Non sanguis vobis, ô homines, non spiritus concretus animæ ortum naturamque præbuit: sed ex his corpus conformatum est terrogenum atque mortale. originem animæ aliunde huc aduenientis lenissimo vocabulo peregrinationis indico. quæ, si verissime loqui velis, exulat & vagatur diuinis eiecta decretis atque legibus. Deinde tanquam in insula quæ multis agitatur fluctibus, ostrei in morem, vt Plato ait, illigata corpori, quia non meminit, neque reminiscitur ex quanto honore, & quanta beatitate demigrauerit, non Sardibus Athenas, non Corintho in Lemnum aut Scyrum, sed de caelo & luna in terram & terrestrem vitam delata, vt ibi exiguum subinde locum alio loco mutet, ægre fert insolentem sui mutationem, ac tanquam degener planta emarcescit. Quamquam plantæ quidem vnus locus alio est crescendo germinandoque aptior. Homini felicitatem nullus locus adimit: vt neque virtutem, neque prudentiam. Itaque & Anaxagoras in carcere quadraturam circuli descripsit: & Socrates venenum bibens philosophabatur, adque philosophandum familiares exhortabatur, beatusq; ab iis prædicabatur. Phaethontem autem atque Tantalum, cum ii in caelum ascendissent, poetæ in maximas tradunt ob stulticiam deuenisse calamitates.

A μήτε ὕδαρ τῶν γαμοῦτων, μήτε πῦρ ἐχόντων, τὰ τῆ τύφου κακὰ καὶ τῆς ἀβελτηρίας τῆ φυγῆ πειρήσῃσιν. ἀλλ' ἐπειδείσῃσιν ὁ φυγὰς ὄβρι; πῶς γὰρ τοῖς ἀφροσιν, οἱ καὶ τὸν πῶχον λοιδορήματα ποιουῦται, καὶ τὸν φαλακρὸν, καὶ τὸν μικρὸν, καὶ τὴν Δία τὸν ξένον, καὶ τὸν μέτοικον. ἀλλὰ μὲν οἱ μὴ τυτοῖς ὑποφερόμενοι θαυμάζουσι τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ πένητες ὡς, καὶ ξένοι, καὶ φυγάδες. ἀλλ' οὐχ ὁρατὸν ὡς πῶ τὸν Παρθενῶνα καὶ τὸ Ἐλευσίνιον, ἔτι καὶ τὸ Ἰησιῶν ἀπὸ τῆς πῶσκεινοῦσας. καὶ μὲν ἔφυγε Θεσπείδ' Ἄθλων, δι' ὃν οἰκιστοὶ νῦν εἰς Ἀθῶνας ἀνέστησαν, καὶ πόλιν ἀπέβασαν, ἀλλ' αὐτὸς ἐποίησε τῆς Ἐλευσίνι τί λείπεται καλὸν, ἀν' ἀρχαῖς μὲν τὸν Εὐμόλπον, ὃς ἐκ Θράκης μεταστὰς ἐμύησε καὶ μύει τοὺς Ἕλληνας; Κόδρος ἢ τίος ὠν ἐβασίλευσεν; ἢ Μελέανθου φυγάδος ἐκ Μισηθῆς; τὸ δὲ τῆς Ἀντιθέου ἐκ ἐπαμειβῆς; πῶς τ' εἰπόντα ὅτι Φρυγία σου ὄβρι ἢ μήτηρ, καὶ γὰρ ἡ τῶν θεῶν. τί οὖν ἔχει σὺ λοιδορούμενος φυγὰς, ἀποκρίθη, καὶ γὰρ ὁ τῆς Ἡρακλέους τῆς καλλιπάρχου πατὴρ φυγὰς ἦν, καὶ ὁ τῆς Διονύσου πάππος, ὃς ὄξειπέμφθη τῆς Εὐρώπῃ ἀνδρεῖν, ἔδὲ αὐτὸς ἐπέμψθη. Φοίνιξ πεφυκῶς, ἐκ δ' οἰεῖται γῆρος εἰς τῆς Θήβας πῶσκεινοῦσας ἄλμος, Εὐίον ὀροσιν αἰετὰ Διονύσον μαχνομένης ἀνέστη ἡμῶς. καὶ πῶς μὲν ὠν Αἰγύλος ἠνίκα το καὶ ὑπέδηλωσεν, εἰπόντα, Ἀγνόν τ' Ἀπόλλωνος φυγὰς οὐρανοῦ θεῶν, δῖσμά μοι κείσθω, καὶ Ἡρόδοτον. ὁ δ' Ἐμπεδοκλῆς ἐν δεξιῇ τῆς φιλοσοφίας πῶσκεινοῦσας,

Ἐστὶ τ' ἀνάγκης χρῆμα θεῶν ψήφισμα παλαῖον,

Εὐτέ τις ἀμπλακίησι φόνω φίλα γῆα μίη,

Δαίμονες οἴτε μακράωνες λελόγησιν βίοιο.

Τεῖς μιν μυείας ὄρας ἀπὸ μακάρων ἀλάλησθαι.

Τίω καὶ ἐγὼ νῦν εἶμι φυγὰς θεῶν καὶ ἀλήτης, ἔχει αὐ-

D τὸν ἀλλ' ἀφ' αὐτῶν πῶσκεινοῦσας ἀποδείκνυσι μεταστὰς ἐν ταῦτα καὶ ξένους καὶ φυγάδας ἡμῶς ὄντας. οὐ γὰρ αἶμα (φροσίν) ἡμῶν οὐδὲ πνεῦμα συγκεκράσθω ἀνδρωποὶ ψυχῆς οἰσῆσιν καὶ δεχθῆναι παρέχον, ἀλλ' ἐκ τυτῶν τὸ σῶμα συμπεπλασται, γηγενῆς καὶ θνητὸν τῆς δὲ ψυχῆς ἀλλαχόθεν ἡκούσης δ' ἄλλο, τ' γενεῶν ἀποδημίαν ὑποκρίσεται, πῶσκεινοῦσας τῶν ὀνομάτων. τὸ δ' ἀληθέστατον, φθῆναι ἐκ πλατῶναι τοῖς ἐλαυνομένη δόγμασι καὶ νόμοις. εἴτα ὡς πῶ ἐν νήσῳ σάλλον ἐχούσῃ πολὺν, κατὰ πῶ φροσίν ὁ Γλάτων, ὁσρέου ἔσπον ἐσδεδεμένη

E τῶσμά τι, ἀφ' ὅ τῆ μῆ μνημονόβην μετὰ ἀναφίρειν δὲ οἴης ἡμῆς τε καὶ ὄσου μήκεος ὄλβου, μετέστηκεν ἔ Σάρδεων Ἀθῶνας, ὃ δὲ Κορίνθου Λήμνον ἢ Σκύρον, ἀλλ' οὐρανοῦ καὶ σελῶνης γῆν ἀμειψαμένη καὶ τὸν ἐπὶ γῆς βίον, ἵνα μικρὸν ἐν ταῦτα τόπον ἐκ τόπου πῶσκεινοῦσας, δεσπασαθεῖ καὶ ἐνοπαθεῖ, κατὰ πῶ φροσίν ἀληθῆς ἀπομύθησιν. καὶ τοι φροσίν μὲν ὄβρι τις χῶρα μᾶλλον ἐτέρας ἐτέρας πῶσκεινοῦσας, ἐν ἡ τρέφεται καὶ βλαστάνει βέλλιον. ἀνδρόπου ἢ ὄσκειν ἀφαιρεῖται τόπος δῖδαμνοῖαν, ὡς πῶ ὄσκειν δὲ φροσίν οὐδὲ φροσίν. ἀλλ' Ἀναξαγόρας μὲν ἐν ταῦδεσμοσθῆσιν τὸν τῆ κῶχου τετραγωνισμὸν ἐξέσθω, Σωκράτης δὲ φάρμακον πίνων ἐφιλοσόφει, καὶ παρεκάλει φιλοσοφεῖν τοὺς στωῆτας, δῖδαμνοῖαν ὄσκειν ἐπὶ αὐτῶν τὸν Ἰφάγοντα καὶ τὸν Τάνταλον εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβάτας, οἱ ποιηταὶ λέγουσι ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς πῶσκεινοῦσας ἀφροσίν.